

Nota voor : vergadering algemeen bestuur
Datum : 25 juni 2020
Onderwerp : Bestemming jaarrekeningresultaat 2019
Agendapunt : 5b.
Kenmerk : AB/2009

Portefeuillehouder: H.J. van Schaik

Bijlage: 1. Alinea aanbiedingsbrief
2. Begrotingswijziging 2020-8

Inleiding

Er is in 2019 minder uitgegeven dan begroot, waardoor er een positief jaarrekeningresultaat van € 4.148.482 is. De besluitvorming over de bestemming van dit resultaat ligt nu voor.

Op 18 maart jl. is een toelichting over het resultaat 2019 per mail aan het AB gezonden. Hierin werd de overweging aangekondigd om het jaarresultaat 2019 voorschotvolledig binnen de VNOG beschikbaar te houden. Een deel van het resultaat kent al een bestemming vanwege eerdere besluitvorming. Zo heeft het AB eind 2019/begin 2020 een aantal besluiten genomen over de inzet van een deel van het resultaat ten behoeve van de implementatie van de Toekomstvisie. Dat kan nu worden geformaliseerd. Incidentele verplichtingen en ontwikkelingen kunnen worden bekostigd, zonder dat de gemeentelijke bijdrage hoeft te stijgen.

Verder kunnen diverse aanbevelingen van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel, zoals behandeld in het AB van 13 december 2018, nu via de bestemming van het resultaat worden uitgevoerd. Daarmee kan de financiële weerbaarheid van de VNOG op peil worden gebracht en kan worden voorzien in dekking van risico's. Hiermee wordt gekoerst op een rustig verloop van de gemeentelijke bijdragen de komende jaren.

Advies-besluit

1. Een tijdelijke (tot eind 2023) bestemmingsreserve 'veranderkosten organisatie-ontwikkeling' in te stellen met een maximale hoogte van € 1.040.000 en van het resultaat € 540.000 hiervoor te bestemmen.
2. Een tijdelijke (tot eind 2027) bestemmingsreserve 'flankerende kosten dekings- en spreidingsplan' in te stellen met een maximale hoogte van € 360.000 en van het resultaat € 360.000 hiervoor te bestemmen.
3. Een egalisatiereserve 'inzetten (uitruk)' in te stellen, zonder einddatum en met een maximale hoogte van € 400.000 en van het resultaat € 250.000 hiervoor te bestemmen.
4. Van het resultaat € 50.000 toe te voegen aan de egalisatiereserve 'kapitaallasten'.
5. Van het resultaat € 46.000 en € 50.000 ten gunste te laten komen van de exploitatie 2020 en daartoe begrotingswijziging 2020-8 vast te stellen.
6. Van het resultaat € 2.118.264 te bestemmen voor de bedrijfsvoeringreserve.
7. Van het resultaat € 734.218 te bestemmen voor de algemene reserve.

Beoogd effect

Met de inzet van het resultaat 2019 wordt de financiële positie van de VNOG meer robuust, hetgeen een meerjarig rustig verloop van de gemeentelijke bijdragen bevordert.

Argumenten

1.1. en 2.1. Volgens de financiële verordening VNOG moeten (tijdelijke) bestemmingsreserves op deze manier worden ingesteld.

Volgens de verordening besluit het AB over het instellen of opheffen van bestemmingsreserves, waarbij het doel, de voeding, de maximale hoogte en maximale looptijd worden vastgesteld. Het bestuur kan altijd tussentijds besluiten om een bestemmingsreserve langer te laten doorlopen of eerder op te heffen.

1.2. De ingezette organisatieontwikkeling brengt kosten met zich mee.

In de vergadering van 12 december jl. heeft het AB ingestemd met een budget van € 1.040.000 om de veranderingen in de organisatie mogelijk te maken. Hiervan is bij die gelegenheid al € 500.000 beschikbaar gesteld. Er is een plan van aanpak opgesteld waarin staat wanneer welke activiteiten voor de organisatieontwikkeling worden uitgevoerd. Deze uitgaven lopen tot 2023. In dat jaar wordt de reserve opgeheven.

2.2. Het dekkings- en spreidingsplan moet worden geïmplementeerd.

In de reader van de bestuurlijke tweedaagse in september 2019 is de noodzaak vermeld voor een bestemmingsreserve 'flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan' van € 360.000. Het gaat hierbij om kosten van het betrekken van medewerkers van de brandweer, zowel vrijwilligers als beroeps, bij de keuze van de voertuigen, materialen, instructie, etc. De inbreng van hun brandweerdeskundigheid in deze fase is van groot belang.

De regels over investeren en afschrijven maken het niet mogelijk om bijkomende kosten voor een investering te activeren (over meerdere jaren af te schrijven). Daarom wordt nu een tijdelijke bestemmingsreserve voorgesteld ter dekking van deze kosten tot een maximum van € 360.000 (ca. 0,75% van de waarde van de investeringen).

De implementatie van de mutaties in het materieel loopt tot 2027 (zoals vastgelegd in de Toekomstvisie). In dat jaar wordt de reserve opgeheven.

3.1. De kosten voor inzetten (uitrukken) fluctueren per definitie.

Het vrijwilligersbudget bekostigt planbare en niet-planbare activiteiten. Een groot deel betreft planbare activiteiten en hierop krijgt de organisatie steeds meer zicht en is zij beter in staat bij te sturen. De inzetten (uitrukken) zijn echter niet vooraf te plannen/te begroten en blijven altijd een schatting. Het begrote bedrag is nu € 1.800.000.

3.2. Dan hoeven toekomstige jaarresultaten niet mee te bewegen met deze fluctuaties.

Om toekomstige jaarresultaten niet te belasten met de fluctuaties in deze inzetkosten wordt voorgesteld om eventuele meerkosten op inzetten in enig jaar (ten opzichte van het begrote bedrag hiervoor) ten laste van deze egaliseringsreserve te brengen en de minderkosten ten gunste van deze reserve. De reserve kent een maximale hoogte van € 400.000 en kent geen einddatum. Dit bevordert een rustig verloop van de gemeentelijke bijdrage. Ook wordt hiermee invulling gegeven aan een aanbeveling van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel.

4.1. De lagere uitgaven aan onderhoud ademluchtapparatuur zijn een tegenprestatie voor de levering van onze oude toestellen.

In 2019 ontstond een voordeel van € 50.000 bij het onderhoud van ademlucht toestellen, omdat de nieuwe leverancier het onderhoud van oude toestellen heeft overgenomen, in ruil voor eigendom van de oude toestellen (na afschrijving). Normaliter worden oude ademluchttoestellen verkocht en de opbrengst ten gunste van de egaliseringsreserve gebracht. Het gaat nu niet om een inkomst maar om een lagere uitgave, die storting in de egaliseringsreserve rechtvaardigt.

5.1. Dit betreft overlopende posten van 2019 naar 2020 (in 2019 geraamde incidentele kosten).

Voor het onderhoud brandputten waren in 2019 voor de laatste keer middelen beschikbaar. De opdracht tot dit onderhoud is weliswaar in de zomer van 2019 gegeven, maar de werkzaamheden waren nog niet gereed op 31 december. In 2020 zijn voor deze kosten geen budgetten meer beschikbaar. De niet ingezette middelen uit 2019 kunnen worden ingezet (€ 46.000).

Ditzelfde geldt ook voor het opleiden van o.a. meetploegmedewerkers en specialisten IBGS (incidentbestrijding gevaarlijke stoffen). Als gevolg van de terughoudendheid in 2019 zijn deze opleidingen in 2019 niet ingekocht in de verwachting dat in 2020 ook in de vraag van deze medewerkers kan worden voorzien. De behoefte blijkt echter groter dan verwacht waardoor niet alleen het budget van 2020 aangesproken moet worden, maar ook het niet ingezette budget voor 2019 (€ 50.000).

5.2. Het vaststellen van begrotingswijzigingen is een AB bevoegdheid.

Deze begrotingswijziging betreft € 96.000 van het jaarrekeningresultaat 2019 t.b.v. de exploitatie 2020. De bestemming van de andere onderdelen van het jaarrekeningresultaat betreft overhevelingen tussen reserves. Dat soort overhevelingen zijn financieel administratief zogenaamde 'balansmutaties' en die worden niet administratief verwerkt via een begrotingswijziging. Vandaar dat alleen de begrotingswijziging 2020-8 is bijgevoegd en geen andere.

6.1. Dan is een buffer in deze vrij besteedbare reserve aanwezig, conform het advies van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel.

De gemeentelijke Commissie Van der Jagt c.s. adviseerde om de algemene bufferruimte te verhogen. Dit buffervermogen kan – alleen na besluitvorming in het AB – worden ingezet ter dekking van (bestuurlijk gewenste) extra kosten of minder inkomsten.

Gedacht kan hierbij worden aan innovatieve experimenten en het beproeven van nieuwe technologie in het verlengde van de Toekomstvisie (AB 15 januari jl.). Denkbaar is tevens dat de coronacrisis tot hogere uitgaven noopt of dat de gemeentelijke bijdrage hierdoor onder druk komt te staan. Zeker is bovendien dat de kapitaallasten op enig moment de begrotingsruimte overschrijden en dat de egaliseringsreserve kapitaallasten uitgeput zal worden. Met de Toekomstvisie in de hand wordt dat moment nu voorzien na 2024 (zie ook AB-voorstel bij de programmabegroting 2021-2024).

Met de buffer wordt een rustig verloop van de gemeentelijke bijdrage bevorderd. In het rapport Van der Jagt c.s. is als buffer 5% van de omzet genoemd¹. Voor de VNOG komt dit neer op afgerond € 3.000.000 (de omzet is ca. € 60 miljoen). De bedrijfsvoeringsreserve is de algemene buffer van de VNOG en bedraagt ultimo 2019

¹ Rapport "Inzicht geeft uitzicht", december 2018, Commissie Van der Jagt / Van Arkel, blz. 10

€ 881.736. Door hieraan uit het resultaat 2019 een bedrag van € 2.118.264 toe te voegen, wordt de buffer op € 3 miljoen gebracht.

Voor genoemd uitgangspunt zal rond de zomer besproken worden in het Financieel Ambtenaren Overleg, waar gemeentelijke financieel ambtenaren van alle gemeenten zitting in hebben. Het wordt daarna in september opgenomen in de concept Kadernota 2022-2025 (AB december 2020)/programmabegroting 2022-2025.

7.1. Dan kan het restant van het saldo bestemd worden om (endogene) risico's op te vangen.

De algemene reserve is bedoeld om risico's *binnen* de VNOG op te vangen. Het huidige uitgangspunt is dat de VNOG 50% van de waarde van de geïdentificeerde risico's opneemt in de algemene reserve. Het actualiseren van de risico's is al enkele jaren een voornemen. In het laatste kwartaal van 2019 is hiermee gestart. Een eerste neerslag hiervan is in de betreffende paragraaf van de Programmabegroting 2021-2024 opgenomen. Dit werk is nog niet voltooid.

In ieder geval zijn op het gebied van huisvesting forse risico's aanwezig – naast het reeds onderkende ARBO / RI&E aspect. Op het gebied van huisvesting moeten nog uitspraken gedaan worden over de zogenaamde 'demarcatie'². Daarnaast zijn de risico's van de VNOG als crisisorganisatie van de huidige en toekomstige crises niet uitgekristalliseerd.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2019 € 400.896. Met de toevoeging van het restant van het saldo ad € 734.218 komt de algemene reserve op € 1.135.114. Na de voltooiing van de actualisatie en waardering van de risico's (1), verwerking in concept Kadernota 2022-2025 / programmabegroting 2022-2025 (2) en de demarcatie (3) kan de precieze hoogte van de algemene reserve bepaald worden.

Kanttekeningen

7.1. Het AB kan besluiten om (een deel van) het restant van het resultaat 2019 terug te laten vloeien naar de gemeenten.

De inventarisatie van risico's is nog niet afgerond. Op het peilmoment hadden vier gemeenten in hun (concept) zienswijze aangegeven er de voorkeur aan te geven dat (het restant van) het resultaat terugvloeit naar de gemeenten. Gemeenten komen als gevolg van de coronacrisis voor (extra) financiële uitdagingen te staan.

Er wordt een alternatief voorgesteld, namelijk om, indien er een positief jaarrekeningresultaat voor 2020 komt en de omstandigheden dit toestaan, een bedrag terug te storten aan de gemeenten en dus niet nu bij de bestemming van het resultaat 2019. Als de financiële weerbaarheid op orde is gebracht en afhankelijk van de uiteindelijke financiële gevolgen van de coronacrisis voor de VNOG, kan een incidentele donatie aan de gemeenten worden gedaan. Het AB kan dit bij de bestemming van het resultaat 2020 besluiten.

Uitvoeringcommunicatie/inwerkingtreding

De definitieve jaarstukken worden ter kennisname naar de provincie en de gemeenten gezonden. De vastgestelde programmabegroting wordt ook naar de gemeenten toegezonden. Jaarstukken en begroting worden via één brief aangeboden. De alinea

² VNOG maakt gebruik van kazernes. Vrijwel alle kazernes zijn in eigendom van de gemeenten, behalve drie panden, maar daar worden alle kosten verrekend met de betreffende gemeente. Het project "demarcatie" moet duidelijkheid scheppen voor gemeenten en VNOG bij wie welke (beheers) taken en verantwoordelijkheden (en bijbehorende budgetten) rondom de huisvesting in de toekomst liggen en/of zouden moeten komen te liggen.

over de jaarstukken voor deze brief is bijgevoegd. Vóór 15 juli moeten de vastgestelde stukken naar gedeputeerde staten.

Rapportage/ evaluatie

Via de reguliere P&C-cyclus wordt de voortgang van de uitvoering van de taken in 2020 gemonitord. Rapportage op de uitvoering van de Toekomstvisie-Opdrachten en de uitvoering van de aanbevelingen van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel verloopt ook via de reguliere P&C-cyclus, onder andere in de Eerste Financiële Verkenning 2020 (zie andere agendapunt).

Personele consequenties

N.v.t.

Financiële consequenties

De voorgestelde bestemming van het resultaat is als volgt:

Doel	Bedrag
Veranderkosten organisatieontwikkeling	540.000
Flankerende kosten dekkings- en spreidingsplan	360.000
Egalisatiereserve inzetten (uitrukken)	250.000
Egalisatiereserve kapitaallasten	50.000
Overlopende posten uit 2019 (begrotingswijziging 2020-8)	96.000
Bedrijfsvoeringreserve	2.118.264
Algemene reserve	734.218
Totaal	€ 4.148.482

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 25 juni 2020;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 4 juni 2020;

Besluit:

1. Een tijdelijke (tot eind 2023) bestemmingsreserve 'veranderkosten organisatie-ontwikkeling' in te stellen met een maximale hoogte van € 1.040.000 en van het resultaat € 540.000 hiervoor te bestemmen.
2. Een tijdelijke (tot eind 2027) bestemmingsreserve 'flankerende kosten dek-kings- en spreidingsplan' in te stellen met een maximale hoogte van € 360.000 en van het resultaat € 360.000 hiervoor te bestemmen.
3. Een egalisatiereserve 'inzetten (uitruk)' in te stellen, zonder einddatum en met een maximale hoogte van € 400.000 en van het resultaat € 250.000 hiervoor te bestemmen.
4. Van het resultaat € 50.000 toe te voegen aan de egalisatiereserve 'kapitaallas-ten'.
5. Van het resultaat € 46.000 en € 50.000 ten gunste te laten komen van de ex-ploitatie 2020 en daartoe begrotingswijziging 2020-8 vast te stellen.
6. Van het resultaat € 2.118.264 te bestemmen voor de bedrijfsvoeringreserve.
7. Van het resultaat € 734.218 te bestemmen voor de algemene reserve.

De secretaris

De waarnemend voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Apeldoorn, 25 juni 2020

Bijlage: Alinea t.b.v. aanbiedingsbrief

De vastgestelde jaarstukken en vastgestelde begroting worden via één aanbiedingsbrief aan de gemeenten aangeboden. De alinea over de jaarstukken t.b.v. deze brief staat hieronder. De rest van de brief is te vinden bij het agendapunt 'Programmabegroting 2021-2024'.

Jaarstukken 2019

Op 9 april 2020 hebben wij u de voorlopige jaarstukken aangeboden. De opmerkingen van de accountant zijn daarna verwerkt. Het definitieve resultaat is positief (€ 4.148.482).

Het AB heeft op 25 juni jl. besloten om dit resultaat vooralsnog volledig binnen de VNOG te houden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan een aantal AB-besluiten van eind 2019/begin 2020 rondom onder andere de invoering van de Toekomstvisie VNOG. Incidentele verplichtingen en ontwikkelingen kunnen worden bekostigd, zonder dat de gemeentelijke bijdrage hoeft te stijgen.

Voorts kan daarmee, conform de aanbevelingen van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt/Van Arkel, het vermogen van de VNOG worden versterkt en de financiële weerbaarheid op peil worden gebracht, zodat onder andere kan worden voorzien in dekking van risico's. Hiermee wordt gekoerst op een rustig verloop van de gemeentelijke bijdragen de komende jaren. Indien er een positief jaarrekening-resultaat voor 2020 komt en de omstandigheden dat toestaan, kan het AB bij de bestemming van het resultaat 2020 besluiten om een bedrag terug te storten aan de gemeenten.

Programmabegroting 2020

Omschrijving voorstel: bestemming jaarrekeningsaldo 2019

Begrotingswijziging 2020-8

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 4 juni 2020,

besluit:

De programmabegroting 2020 als volgt te wijzigen

	Bedrag van verhoging	Bedrag van verlaging
Uitgaven		
Programma Brandweerondersteuning	96.000	
Totaal	<u>96.000</u>	
Inkomsten		
Programma Brandweerondersteuning	96.000	
<i>Mutatie reserve jaarrekeningresultaat</i>		
	<u>96.000</u>	

Toelichting:

Overlopende posten van 2019 naar 2020 voor onderhoud brandkranen en opleidingen/trainingen.

De bestemming van het resterende bedrag van het jaarrekeningresultaat 2019 is een overheveling tussen reserves en daarmee een balansmutatie en mag daarom niet opgenomen worden in een wijziging van de begroting.

De secretaris

De waarnemend voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Apeldoorn, 25 juni 2020